

Mål C-179/21

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

23 mars 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:

Bundesgerichtshof (Tyskland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

11 februari 2021

Klagande:

absoluts-bikes and more- GmbH & Co. KG

Motpart:

the-trading-company GmbH

Saken i det nationella målet

Konkurrensrättslig talan om förbuds föreläggande grundad på ofullständiga uppgifter angående en garanti vid saluföring av varor via Internet

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Denna begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF gäller tolkningen av artikel 6.1 m i direktiv 2011/83/EU vad avser förekomsten och omfattningen av informationskrav i fråga om en garanti från en tillverkare.

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

1. Medför blott den omständigheten att det finns en garanti från tillverkaren att informationskravet enligt artikel 6.1 m i direktiv 2011/83/EU blir tillämpligt?
2. För det fall att den första frågan ska besvaras nekande: Medför blott den omständigheten att näringsidkarens erbjudande innehåller en uppgift om en

garanti från säljaren att informationskravet enligt artikel 6.1 m i direktiv 2011/83/EU blir tillämpligt, eller blir detta krav tillämpligt endast om denna uppgift framgår helt tydligt för konsumenten? Är informationskravet tillämpligt även om det för konsumenten helt tydligt framgår att näringsidkaren endast hänvisar till tillverkarens uppgifter rörande garantin?

3. Måste den information om förekomsten av och villkoren för en garanti från tillverkaren som krävs enligt artikel 6.1 m i direktiv 2011/83/EU innehålla samma uppgifter som en garanti enligt artikel 6.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG av den 25 maj 1999 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier (EGT L 171, 1999, s. 12), eller är det tillräckligt med färre uppgifter?

Anförda unionsrättsliga bestämmelser

Artikel 169 FEUF

Artiklarna 38 och 52.1 andra meningen i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

Skälen 4, 5 och 7, samt artiklarna 2.14, 4, 5.1 e, 5.3 och 6.1 m i direktiv 2011/83

Artikel 6.2 i direktiv 1999/44

Anförda nationella bestämmelser

3 §, 3a § och 8 § i Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (Lag om bekämpande av otillbörlig konkurrens, UWG)

312a § punkt 2, 312d § punkt 1 första meningen, 434 § punkt 1 och 479 § punkt 1 i Bürgerliches Gesetzbuch (Civillagen, BGB)

Artiklarna 246.1.5, 246.2 och 246a 1 § punkt 1 första meningen led 9 i Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (Lag om införande av den tyska civillagen, EGBGB).

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Parterna konkurrerar med varandra i fråga om försäljning av fickknivar via e-handel av fickknivar.
- 2 Svaranden, tillika klaganden i högsta instans (nedan kallad svaranden), har på e-handelsplattformen Amazon salufört en fickkniv från den schweiziska tillverkaren Victorinox. Själva annonsplatsen på Amazons plattform innehöll inga uppgifter om någon av svaranden eller av tredje person ställd garanti för den erbjudna

kniven, men – under underrubriken ”Ytterligare teknisk information” – en länk med beteckningen ”Bruksanvisning”. Om man klickade på denna öppnades ett dokument lagrat på en server tillhörande operatören för internetplattformen Amazon, vilket återgav ett utförligt produktinformationsblad på två sidor, utformat och formulerat av knivens tillverkare. På sidan 2 återfanns följande uppgift om den så kallade ”Victorinox-garantin”.

Victorinox-garantin omfattar utan begränsning i tiden alla material- och fabrikationsfel (två år för elektronik). Skador som uppkommer genom normal förslitning eller felaktig användning omfattas inte av garantin.

- 3 Käranden, tillika motpart i högsta instans (nedan kallad käranden), anser att svaranden därmed inte hade lämnat tillräckliga uppgifter om garantin för kniven. Käranden väckte av denna anledning talan om förbuds föreläggande mot svaranden.
- 4 Bereufungsgericht biföll överklagandet av avgörandet i första instans, där talan ogillades. Berufungsgericht beviljade tillstånd till omprövning av en rättsfråga i högsta instans, varvid käranden yrkade att överklagandet skulle avvisas och svaranden sökte utverka att Landesgerichts dom skulle fastställas.

Kortfattad redogörelse för skälen till begäran om förhandsavgörande

- 5 Berufungsgericht ansåg att överklagandet var välgrundat och biföll yrkandet om förbuds föreläggande enligt 8 §, 3 § och 3a § UWG, jämförda med 312d § punkt 1 första meningen BGB och artikel 246a § punkt 1 första meningen led 9 EGBGB. Nämda domstol fann att säljarens skyldighet att lämna information, med hänsyn till dess ändamål och syfte, är tillämplig även om – såsom i förevarande fall – erbjudandet av varor innehåller en uppgift, oavsett hur denna är utformad, om förekomsten av en garanti.
- 6 Om det överklagande som är anhängigt vid den hänskjutande domstolen ska vinna framgång beror på om käranden har rätt att utverka ett förbuds föreläggande.
- 7 För att så ska vara fallet erfordras det först och främst att svaranden hade en skyldighet att lämna information i enlighet med 312d § punkt 1 första meningen BGB, jämförd med artikel 246a 1 § punkt 1 första meningen led 9 EGBGB.
- 8 Vid distansavtal är näringsidkaren, enligt 312d § punkt 1 första meningen BGB, skyldig att tillhandahålla konsumenten den information som avses i artikel 246a EGBGB. Enligt artikel 246a 1 § punkt 1 första meningen led 9 EGBGB är näringsidkaren skyldig att, om tillämpligt, tillhandahålla konsumenten information om den kundassistans och produktservice som gäller efter försäljningen och de garantier som gäller och villkoren för dessa.
- 9 Genom ovannämnda bestämmelser införlivas artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 med tysk rätt och dessa bestämmelser ska därför tolkas i överensstämmelse med

nämnda direktivbestämmelse. Det bör vid tolkningen av de tyska bestämmelserna beaktas att direktiv 2011/83, enligt dess artikel 4 och skäl 7, syftar till att uppnå en fullständig harmonisering av de aspekter i fråga om konsumentskydd som det omfattar. Medlemsstaterna får därför varken bibehålla eller införa en strängare eller mindre sträng lagstiftning på detta område.

- 10 Skyldigheten enligt artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 att lämna uppgifter föreligger inte endast i fråga om en garanti som näringsidkaren själv ger utan också när garantin härrör från tillverkaren av produkten. Enligt definitionen i artikel 2.14 i direktiv 2011/83 är en ”garanti” varje utfästelse som näringsidkaren eller tillverkaren (garantigivaren), utöver sina rättsliga skyldigheter i fråga om avtalsenlighet, ger konsumenten om att återbetala det betalade priset eller att byta ut, reparera eller utföra någon form av service på varorna om de inte överensstämmer med specifikationerna i garantibeviset, eller andra eventuella krav som inte hänför sig till överensstämmelsen men ingår i garantibeviset, eller i den reklam som var tillgänglig vid den tidpunkt då avtalet ingicks eller före avtalets ingående. Garantigivaren kan således inte endast vara näringsidkaren utan även tillverkaren.
- 11 Svaret på den i tysk rättspraxis och doktrin omtvistade frågan huruvida endast förekomsten i sig av en garanti från tillverkaren innebär att informationskravet enligt artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 är tillämpligt beror på innebörden av uttrycket ”om tillämpligt” i nämnda artikel 6.1.
- 12 Med utgångspunkt i lydelsen av artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 är båda tolkningarna möjliga, eftersom uttrycket ”om tillämpligt” antingen kan avse ”i händelse att det finns en garanti” eller ”beroende på utformningen av näringsidkarens erbjudande”.
- 13 Systematiken skulle kunna tala för att garantin måste anges i näringsidkarens erbjudande.
- 14 I artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 hänvisas till garantier i samband med produktservice som gäller efter försäljningen. Eftersom det måste informeras om produktservice som gäller efter försäljningen endast om denna ingår i köpeavtalet eller i alla händelser erbjuds av säljaren när avtalet ingås som ett avgiftsbelagt kompletterande åtagande, skulle det kunna vara så att även garantier måste anges i erbjudandet.
- 15 Dessutom hänför sig de informationskrav som enligt artikel 6.1 i direktiv 2011/83 åvilar näringsidkaren i princip endast till förhållanden som direkt följer av köpeavtalet men inte till rättsförhållanden mellan konsumenten och tredje part. Artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 skulle därför också kunna tolkas restriktivt, så att näringsidkaren åtminstone implicit måste förena den produktservice som gäller efter försäljningen samt garantier med köpeavtalet, genom att exempelvis hänvisa till dessa vid förhandlingarna om köpeavtalet eller genom att på ett eller annat sätt i sitt erbjudande av varor ange att det finns en garanti.

- 16 Målet med regleringen i artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 talar inte entydigt för den ena eller den andra tolkningen.
- 17 Det förhållandet att direktiv 2011/83 – i enlighet med dess artikel 1 jämförd med dess skäl 4, 5 och 7 – syftar till att trygga en hög konsumentskyddsnivå genom att garantera konsumentens trygghet och tillgång till information vid affärer med näringsidkare, talar för att enbart förekomsten av en garanti från tillverkaren ska vara tillräcklig. Dessutom är konsumentskyddet förankrat i unionens politik genom artikel 169 FEUF samt i artikel 38 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Konsumenten ska med hjälp av omfattande upplysningar – även gränsöverskridande sådana – på bättre sätt kunna jämföra erbjudanden och avväga för- och nackdelar med ett köpeavtal för att därpå fatta ett genomtänkt beslut.
- 18 Å andra sidan kräver konsumentskyddet inte nödvändigtvis att en handlare ska vara skyldig att göra köparen uppmärksam på eventuellt fördelaktiga förhållanden, såsom en garanti från tillverkaren, men som handlaren själv inte kan dra nytta av i konkurrenshänseende.
- 19 Det bör vid tolkningen av artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 dessutom beaktas att näringsidkarens grundläggande rättigheter inte får begränsas på ett oproportionerligt sätt.
- 20 Enligt skäl 4 i direktiv 2011/83 ska det säkerställas en god balans mellan en hög konsumentskyddsnivå och konkurrenskraftiga företag och man ska därvid slå vakt om näringsidkarens näringsfrihet, vilken säkerställs i artikel 16 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Näringsfriheten får enligt artikel 52.1 andra meningen i nämnda stadga, med beaktande av proportionalitetsprincipen, endast begränsas om det är nödvändigt och faktiskt svarar mot mål av allmänt samhällsintresse som erkänns av unionen eller behovet av skydd för andra människors rättigheter och friheter.
- 21 Till fördel för näringsidkaren förmodas det därför att det ska stå en säljare fritt att själv avgöra huruvida tillverkarens garanti utgör en fördel i kommunikationen med kunden, som kan motivera besväret med att redogöra för denna garanti inom ramen för erbjudandet, och eventuellt inom avtalsfrihetens ram erbjuda varan utan att lämna uppgift om att det finns en garanti från tillverkaren.
- 22 Om det däremot ska anses att ett informationskrav åvilar säljaren redan när tillverkaren av varan tillhandahåller en garanti tvingas säljaren – ibland med stor möda – att för varje såld produkt efterforska om och i förekommande fall på vilka villkor som det föreligger en garanti från tillverkaren. Säljaren blir därvid också tvungen att hela tiden hålla ett vakande öga på eventuella ändringar och införa dem i sin information till konsumenterna. Dessutom skulle flera olika garantier från tillverkare kunna gälla parallellt, exempelvis i fråga om varor som är sammansatta av enskilda komponenter eller vid tillhandahållande av tjänster.

- 23 Säljaren tar dessutom en avsevärd risk i fråga om ansvarsskyldighet för den händelse att dennes uppgifter om tillverkarens garanti inte längre skulle vara aktuella. En garanti från tillverkaren utgör normalt sett en egenskap hos en vara enligt 434 § punkt 1 BGB. Om säljaren i sitt erbjudande hänvisar till en garanti från tillverkaren som i själva verket inte existerar, inte längre existerar eller inte existerar i angiven omfattning utgör detta i princip ett materiellt fel i enlighet med 434 § punkt 1 andra meningen led 2 tredje meningen BGB.
- 24 Mot detta kan det anföras att med avseende på tillverkarens garanti kommer näringsidkaren i normalfallet endast att behöva informera om ytterligare en garanti. Ett sådant informationskrav skulle därmed alltså vara genomförbart och skulle inte i orimlig grad ta näringsidkarens tid och kraft i anspråk.
- 25 Vid tolkningen av artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 bör det dessutom beaktas att frågan om vilka informationskrav som åvilar säljaren rörande en garanti från tillverkaren uppkommer på samma sätt vid konsumentavtal inom den stationära handeln. Med undantag för inköp för dagliga behov ska konsumenten även vid sådana avtal informeras om garantier i enlighet med bestämmelsen i 312a § punkt 2 BGB, jämförd med artiklarna 246.1.5 och 246.2 EGBGB, varigenom artikel 5.1 e och 5.3 i direktiv 2011/83 införlivas med tysk rätt. Inom stationär handel gör sig frågan hur en detaljhandlare med en rimlig arbetsinsats skulle kunna tvingas att informera om de olika villkoren i tillverkarens garanti för varje enskild erbjuden produkt än mer gällande.
- 26 Mot denna bakgrund lutar den hänskjutande domstolen mot att tolka artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 så, att endast förekomsten i sig av en garanti från tillverkaren inte gör att kravet på information från säljaren är tillämpligt.
- 27 Om den första tolkningsfrågan besvaras nekande infinner sig frågan om blott en uppgift i näringsidkarens erbjudande om att det finns en garanti från tillverkaren innebär att informationskravet enligt artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 blir tillämpligt, eller om detta krav blir tillämpligt endast om uppgiften om en sådan garanti helt tydligt framgår för konsumenten. Det framstår också som oklart huruvida informationskravet är tillämpligt även om det för konsumenten helt tydligt framgår att näringsidkaren endast redovisar tillverkarens uppgifter i fråga om garantin.
- 28 Om näringsidkaren i sin reklam utnyttjar en garanti från tillverkaren blir han i enlighet med rättspraxis från lägre instanser ålagd ett informationskrav enligt artikel 6.1 m i direktiv 2011/83.
- 29 Det framstår däremot som oklart huruvida näringsidkaren omfattas av ett sådant informationskrav även om denne i sin marknadsföring inte hänvisar till tillverkarens garanti. Det kan av artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 inte entydigt utläsas i vilken form och i vilken omfattning som hänvisning till denna garanti måste göras för att informationskravet ska bli tillämpligt.

- 30 I föreliggande fall skulle man, liksom Bereufungsgericht, kunna utgå från att blott den omständigheten att det finns en uppgift i erbjudandet av varor om att det finns en garanti från tillverkaren, utan att detta används i marknadsföringssyfte och oavsett i vilken form denna uppgift lämnas, är tillfyllest för att motivera en skyldighet att lämna uppgifter om villkoren för denna garanti.
- 31 För att ett informationskrav ska vara tillämpligt skulle det dock kunna förutsättas att förekomsten av en garanti från tillverkaren ska framgå för helt tydligt för konsumenten, varvid det är tveksamt att så är fallet när uppgiften om garantin återfinns på andra sidan i ett dokument med beteckningen "Bruksanvisning".
- 32 Det är också diskutabelt huruvida det näringsidkaren omfattas av ett informationskrav, när det står klart för konsumenten att uppgiften om en garanti från tillverkaren inte härrör från näringsidkaren utan från tillverkaren.
- 33 Om informationskravet enligt artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 är tillämpligt infinner sig slutligen frågan om vilka uppgifter som ska framgå av denna information.
- 34 Enligt en uppfattning, som också Bereufungsgericht har förespråkats, kan man – för att fastställa informationskravets räckvidd – utgå från innehållet i 479 § punkt 1 BGB.
- 35 Enligt 479 § punkt 1 andra meningen BGB måste ett garantibevis innehålla uppgifter om konsumentens lagliga rättigheter, om att garantin inte begränsar dessa rättigheter och om innehållet i garantin, samt alla väsentliga villkor som måste vara uppfyllda för att kunna ta garantin i anspråk, framför allt vad gäller garantins varaktighet och territoriella omfattning, samt garantigivarens namn och adress. Denna bestämmelse syftar till att införliva artikel 2 i direktiv 1999/44 om vissa aspekter rörande försäljning av konsumentvaror och härmed förknippade garantier med tysk rätt.
- 36 Enligt en annan uppfattning måste inte den information som ges före ett köpeavtal enligt artikel 6.1 m i direktiv 2011/83 omfatta alla uppgifter som enligt artikel 6.2 i direktiv 1999/44 ska återfinnas i själva i garantibeviset. Frågan om vilka uppgifter som är obligatoriska bedöms då på olika sätt.